

Bohoslužby v Zábřehu 16.května 2021

J 17,11-19

Milé sestry, milí bratři, loučení před dlouhou cestou bývá náročné. Nevíme, co toho druhého potká, nevíme, jak se mu bude dařit. Mnoho věcí se najednou změní. Srdce se trochu svírá, protože se ukrádá nejistota, takový až pocit bezmoci, že když nastane nějaký problém, budeme daleko. K lásce starosti patří. Proto si určité starosti dělá také Ježíš, když se má rozejít cesta jeho a učedníků. Ve své modlitbě tak svěřuje své učedníky do Boží péče, leží mu na srdci, aby obstáli na cestách, které se před nimi otevrou. Ví, že s nimi nebude moci být, tak jako doposud. Mnohé výzvy budou muset zvládnout sami. Slova Ježíšovy modlitby za učedníky přesně pasují i do naší současné situace. Jsme vysláni na cestu evangelia, jdeme s vědomím, že Ježíš je blízko, ale také si s mnoha otázkami sami musíme umět poradit, najít nějaké řešení. Jako učedníci jsme se stali dospělými, které už nevede Ježíš za ručičku, ale provází svou blízkostí.

Podobu našeho putování vykresluje Ježíš celkem zajímavě. Na počátku stojí oznámení, že nám předal Boží slovo. Právě o toto slovo jde v jeho díle především. Co však pod tím máme rozumět? Božím slovem označujeme dnes Bibli, slova, která jsou zachycena písemně v souboru několika knih. Zahrneme tak dějiny, poezii i prorocké texty. Sbírka textů o Bohu a jeho jednání s člověkem existovala i v době Ježíšově a učedníci se o ni jistě opírali. Ovšem v Ježíšově zvěstování je Božím slovem něco ještě trochu jiného. Ježíšova kázání ukazují na slovo za shlukem písmen. Navíc je zde uvedeno slovo, nikoliv slova, což by lépe vystihovalo souhrn nějakého učení, posvátné texty. Slovo hraje ve svědectví Janova evangelia důležitou roli. Nevnímá v něm slova Zákona, proroků či žalmů, ale Boží jednání. Boží slovo je to, co člověka utváří, formuje, udržuje při životě. Boží slovo je síla, která se nás dotýká, abychom rozuměli cestám, na které jsme voláni Ježíšovým působením. Božím slovem je tedy poznání, že Bůh je milosrdný a čeká na naše obrácení, na rozhodnutí otevřít srdce jeho lásce. Jelikož je Bůh živý, je živé i jeho slovo a mluví konkrétně do různých situací lidského života. V tom je báječné, protože nenechává prostor pochybám, váhání, kudy se dál vydat. Trochu obrazně bychom to mohli vidět na vztahu mezi Zákonem a Proroky. Zákon mluví celkem jednoznačně o tom, co je pro Boží lid důležité. Ovšem skrze proroky usměřňoval Bůh slova Zákona do konkrétní podoby, nechával v nich nacházet odpovědi na otázky, které čas proroků přinášel. Proroci byli živým slovem živého Boha, byli oživením slov Zákona. A stejně tak se Ježíšovo vystoupení stává živým slovem, ve kterém Bůh otvírá každému člověku svou náruč. Na naši cestu jsme tedy vybaveni nejen znalostmi různých příběhů a událostí ze života Božího lidu, ale zvěstí, která může pomoci najít člověku jeho místo v tomto světě, která ho může formovat, aby se stal obrazem Boží dobroty.

V pokračování Ježíšových slov zaujme, že reakcí na působení učedníků, na zvěst Božího slova, se stává nenávisť. Proč? Ježíš byl celkem populární, a jeho slovo se setkal s příznivým ohlasem. Ovšem postupem času se jeho slovo o spáse stává problémem. Možná se to zdá trochu podivné, ovšem je třeba si uvědomit, čemu to Boží slovo konkuruje. Člověk má totiž raději slovo lidské. Tedy svoje vlastní slovo, kterým nějak dotváří to Boží. Přesně takto by se dala popsat situace, ve které se cítili dobře mnozí Ježíšovi protivníci. Boží slovo je jasné a zřetelné, ale člověk je někdy raději, když ho má poněkud zjednodušené. To se pak dá nacházet mnoho klíčků, mnoho prostoru, jak toto slovo trochu ohnout, trochu si přizpůsobit. V menší míře to platilo už pro zákoníky i farizee, které kvůli tomu Ježíš káral. Mnohem víc to pak platí pro svět, tedy ty, kteří sami mají touhu stát se rovnými Bohu a určovat, co je dobré a co je zlé. Zde skutečně Boží slovo naráží, protože jeho základem je pokání a pokora před Bohem.

I když nám tedy Ježíšovo slovo připadá úžasné, nesmí nás zaskočit, že tvrdě naráží na hrabu nepřijetí či nepochopení. Ježíš to vysvětluje tím, že přijetím jeho slova se člověk ocitá mimo tento svět. Nepatří mu, nepatří jeho hodnotám, jeho pohledu na lidský život. Možná je to trochu takové suverénské, když si řekneme, že nejsme ze světa. Ale má to svou logiku. Ježíš z tohoto světa nebyl. Přišel odjinud. Než ale začneme zabředávat do myšlenek o světech paralelních a pohybech mezi jinými dimenzemi, je třeba říct, že nebýt ze světa má jen jedno vysvětlení. Ježíš je z Boha. Možná bychom i směle mohli říct, že Ježíš reprezentuje svět v jeho původní neporušenosti, tedy takový, jaký jej pro nás učinil Bůh na počátku. Je to svět nikoliv někde v jiném vesmíru. Je to svět bez hříchu, bez vzpoury proti Bohu. Do tohoto světa začínáme patřit, když se rozhodneme přijmout Ježíše. Svým obrácením, pokáním a omilostněním začínáme být svobodni od světa, kterému vládne touha po bohorovnosti, soběstřednost, pýcha a podobné vlastnosti. Prostě už nezapadáme. A svět nemá moc rád ty, kteří vyčnívají z jeho průměru, jsou jiní. Je to podobné jako když jsou všichni přesvědčeni, že něco nejde nebo není možné dokázat a pak se objeví někdo, kdo to ukáže. A je tedy vidět, že když to předtím nešlo, tak byl problém v tom, že se do toho nikomu nechtělo. Prostě nemáme rádi, když nám někdo svým umem zvyšuje laťku.

Jestliže se svět staví nenávisťně proti Božímu slovu, bylo by asi lepší hledat co nejrychlejší cestu pryč. Proč zůstat tam, kde už nemáme svůj základ, když jsme poznali něco lepšího? Zde ale Ježíšova prosba přímo zmiňuje, že nechce, abychom tento svět opouštěli, aby nás z něho Bůh vzal k sobě. Souvisí to s tím, že Ježíš nepřišel do tohoto světa, aby shromáždil pár dokonalých a vybudoval dokonalé město, které časem vytvoří třeba dokonalý stát, národ či tak nějak. On přišel mezi ty, kteří měli k Bohu a jeho obrazu dokonalosti daleko. Přišel je zachránit, změnit jejich životy. A totéž čeká od svých učedníků. Zůstávají v tomto světě, aby dál konali Ježíšovo dílo, tedy zvěstovali Boží milost nad hříšníkem, pomáhali zahlédnout otevřenou bránu do Božího království. Boží láska, která má učedníky spojovat a naplňovat, se týká právě těch, kteří o ni zpočátku moc nestojí, moc se netváří, že by je zajímala. Naší cestou tedy není útěk před světem, ale vyjití do světa, aby mohl slyšet Boží slovo naplněné v Ježíši z Nazareta.

Svým způsobem nás toto poslání staví do zajímavé situace. Ježíš prosí za posvěcení pravdou. S tím zdůrazňuje, že podobně jako on už tomuto světu nepatříme. Zároveň v něm zůstáváme, jsme tedy vystaveni jeho pokušení. Tím, že poznáváme pravdu, tím se ocitáme blíž Bohu. Mohlo by to vést k povýšenosti nad světem, který by se dal odsoudit pro svou špatnost. Jenže toto Bůh nedělá. A nás tak staví do pozice, abychom také nebyli soudci, ale snažili se rozumět jeho slabosti. Zároveň bychom ji neměli podlehnout. Prostě jako Ježíš, který sedával s hříšníky, měl pro ně otevřené srdce, ale sám se hříšným nestal. Proto je nadějí pro mnohé, že se jejich život může změnit. A touto nadějí bychom se měli nyní stát i my. Neznamená to, že budeme zcela bezchybní. O to v našem svědectví nejde. Jde o to, že se těm chybám nepoddáme, že nad nimi nemávneme rukou, ale najdeme sílu k jejich vyznání a přijetí odpuštění z Boží milosti.

Být Ježíšovým svědkem nebude nikdy snadný způsob, jak naplnit čas na této zemi. Ale je to způsob nejkrásnější. Lidé kolem nás z našeho působení nebudou vždycky úplně odvázáni a možná dají najevo svou nelibost. Asi tak jak to dělají děti, když jim chcete vyčistit rozbité koleno. Reagují různě, jen ne s vděčností a úsměvem. Ale přesto to nevzdáme, protože víme, že to koleno se vyčistit musí. Stejně jako víme, že lidé potřebují vědět, že jsou zde Ježíšovi učedníci, že je zde Ježíš, který přišel i pro ně. Nesnažme se tedy utéct pryč od světa a skrýt se do svého dokonalého společenství dokonalých. Jako Ježíš prosme za lásku, se kterou se Bůh sklonil k hříšným, aby jim vyhlásil odpuštění a pokoj.

Pane Ježíši, máme v tobě přímluvce, pomocníka. Pomoz nám druhé nesoudit, ale posoudit, jak jim předat tvou milost, jak jim pomoci najít tvé vysvobození.

Amen.